

ONDERWERP

Oplegnotitie QS Wnb tracé Rijswijk - Leiden (Lot B)

DATUM

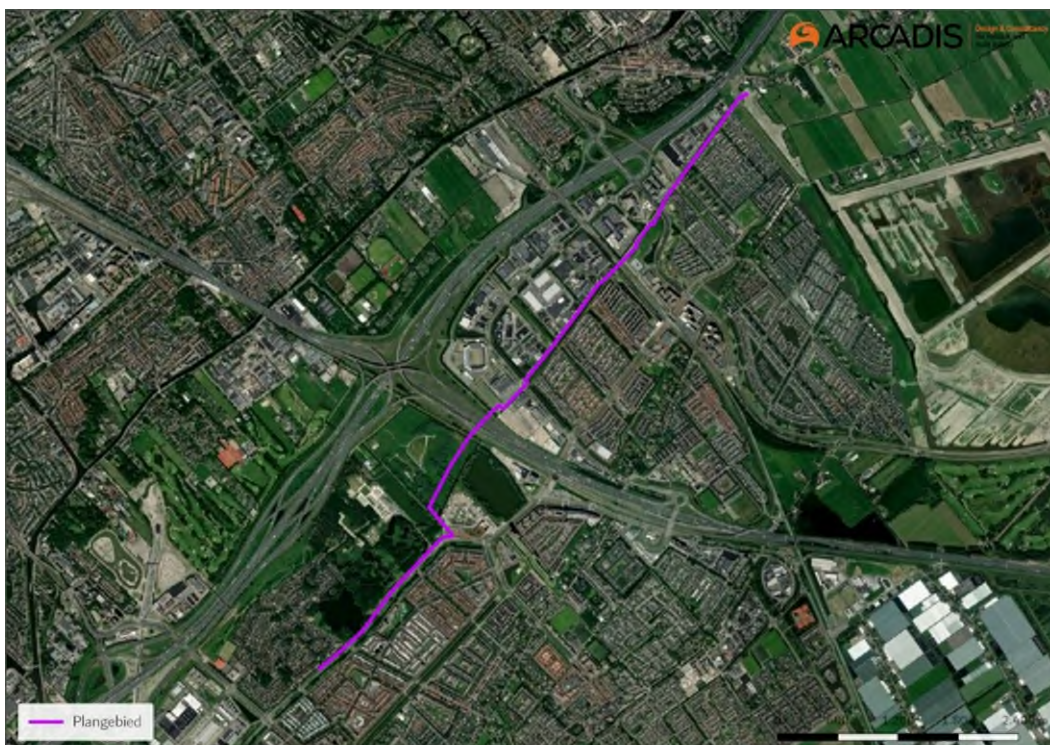
30 november 2023

VAN

Arcadis

Inleiding

LdM C.V. heeft het voornemen om voor het project WarmtelinQ een warmtetransportleiding aan te leggen over een traject van 7,5 kilometer, lopende tussen Rijswijk en Leiden (zie figuur 1). Door de voorgenoemde ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten en/of kwalificerende waarden van beschermde Natura 2000-gebieden. In opdracht van LdM C.V. heeft Arcadis een quickscan Flora en Fauna uitgevoerd voor de voorgenoemde ontwikkeling¹. In juni 2023 is vanuit de Gasunie commentaar op de quickscan gekomen en is gebleken dat er een extra locatie is bijgekomen waar een open ontgraving gaat plaatsvinden. In voorliggende oplegnotitie is aangegeven welke effecten de aanpassing heeft op de destijds getrokken conclusies in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en geeft aanbevelingen voor het vervolg. Aanvullend aan de toegevoegde open ontgraving is er ook nader onderzoek over het gehele traject naar de aanwezigheid van de ringslang uitgevoerd.

Figuur 1. Het plangebied (paarse lijn) bevindt zich tussen Rijswijk en Leiden. Voor de QS is het gehele traject bekeken. Bron: Arcadis, 2021.

¹ Arcadis, 2021. Quickscan Wet Natuurbescherming tracé Rijswijk – Leiden (Lot B). 20 augustus 2021. Referentie: D10037964:33.

Resultaten quickscan 2021

Gebiedsbescherming

Omdat de werkzaamheden mogelijk leiden tot een toename van stikstofdepositie, is in de eerder opgestelde quickscan getoetst aan het onderdeel Gebiedsbescherming onder de Wnb. Ten tijde van het opstellen van de quickscan was het 'Besluit stikstofreductie en natuurverbetering' nog in werking. Hierin was een gedeeltelijke vrijstelling voor activiteiten van de bouwsector opgenomen. Alleen de aanleg van de warmtetransportleiding leidt tot stikstofdepositie. Door de destijds geldende vrijstelling was geconcludeerd dat nadere vervolgstappen voor gebiedsbescherming niet aan de orde zijn als gevolg van de vrijstelling. Dit geldt in 2023 niet meer en in het volgende hoofdstuk wordt hier verder op ingegaan.

Soortbescherming

Voor het onderdeel soortbescherming is in 2021 een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Hierbij is een habitatgeschiktheidsbeoordeling voor mogelijk aanwezige soorten gedaan. Aan de hand van deze beoordeling is geconcludeerd dat na het nemen van mitigerende maatregelen overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb voor de ringslang niet voorkomen kan worden. Als gevolg hiervan is nader soortgericht onderzoek voor de ringslang noodzakelijk geacht. Mogelijke negatieve effecten op broedvogels en vleermuizen zijn, na het nemen van mitigerende maatregelen, uitgesloten. Als de in de quickscan genoemde mitigerende maatregelen niet worden uitgevoerd, kan overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb voor broedvogels en vleermuizen niet voorkomen worden. In dat geval is nader soortgericht onderzoek en mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Aanpassingen quickscan 2023

Aanpassing project

In 2023 is gebleken dat er op een nieuwe locatie een open ontgraving is gepland (zie figuur 2 en pijl in figuur 3). Ten tijde van het opstellen van de quickscan was er op vijf locaties een open ontgraving gepland. Hieronder worden de gevolgen op beschermde natuurwaarden als gevolg van de veranderingen en de mogelijk benodigde vervolgstappen beschreven.

Figuur 2. Het plangebied in 2021 met daarin onderscheid tussen gestuurde boringen (blauwe lijn) en de vijf deelgebieden waar een open ontgraving plaatsvindt (rood). Bron: Arcadis, 2021.

Figuur 3. Locaties waar open ontgravingen zullen plaatsvinden (oranje cirkels). De oranje pijl geeft de bijgekomen locatie voor een open ontgraving weer.

Gebiedsbescherming

Aangezien het plangebied op meer dan tien kilometer van Natura 2000-gebieden ligt en effecten lokaal optreden, zijn directe negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op voorhand uit te sluiten. Uitzondering is mogelijk de toename in stikstofdepositie als gevolg van de aanlegwerkzaamheden. In 2023 kan geen gebruik meer worden gemaakt van de zogenoemde bouwvrijstelling van stikstof. De Raad van State heeft op 2 november 2022 besloten dat van deze vrijstelling geen gebruik meer gemaakt kan worden. Om het mogelijke effect inzichtelijk te maken is een AERIUS-berekening vereist. Bij een toename van stikstofdepositie op overbelaste natuurwaarden moet overwogen worden om aanpassingen te doen aan de uitvoering of een ecologische beoordeling uit te voeren, waarna een vergunningsaanvraag volgt.

Soortbescherming

Toegevoegde open ontgraving

In 2021 is voor de quickscan het gehele traject onderzocht, maar de focus lag op de deelgebieden 1 t/m 5 uit figuur 2, omdat hier open ontgravingen voorzien waren. In 2023 is een extra deelgebied aangeleverd (zie oranje pijl in figuur 3). Dit nieuwe deelgebied is niet specifiek benoemd in de resultaten van de quickscan uit 2021, omdat hier destijds geen open ontgraving was voorzien. Het nieuwe deelgebied bestaat uit een watergang met aan beide zijden een begroeide oever en bomenrij (figuur 4). Deze omgeving kan gebruikt worden door o.a. broedvogels en vleermuizen (vliegroute).

Figuur 4. Foto van het nieuwe deelgebied waar een open ontgraving gaat plaatsvinden, ter hoogte van Oude Middenweg 38 Den Haag. Bron: Cyclomedia.

Bij een open ontgraving kunnen negatieve effecten op aanwezige soorten niet uitgesloten worden. Op deze locatie gaat het o.a. om broedvogels en vleermuizen. Daarom wordt geadviseerd om een eenmalig veldbezoek uit te voeren op deze locatie. Tijdens dit veldbezoek wordt een korte beoordeling gegeven over de mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Als de aanwezigheid van beschermde soorten niet uitgesloten kan worden, is er nader soortgericht onderzoek noodzakelijk.

Uit het veldbezoek blijkt dat er geen andere beschermde soorten voorkomen dan de soorten die in de quickscan staan omschreven. Als alle bomen bespaard blijven, en de straat wordt opengebrouwen, is er alleen sprake van optische verstoring en verstoring door geluid, licht en trillingen op vogels zonder jaarrond beschermd nest, vleermuizen en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren. De mitigerende maatregelen, die staan genoemd in de quickscan, zijn ook van toepassing op de toegevoegde open ontgraving locatie.

Nader onderzoek ringslang

In de quickscan van 2021 is geadviseerd om soortgericht onderzoek naar ringslang uit te voeren, omdat negatieve effecten op deze soort niet op voorhand uitgesloten zijn, ook niet na het nemen van mitigerende maatregelen. Voordat de werkzaamheden mogen plaatsvinden, is het uitvoeren van dit soortgericht onderzoek naar ringslang noodzakelijk op mogelijk geschikte locaties langs het hele traject. In 2023 is dit onderzoek niet uitgevoerd. Wel is in november 2023 een verdiepende inventarisatie naar de mogelijkheden van de aanwezigheid van de ringslang geweest. Hierbij is opnieuw naar de verspreiding van de soort gekeken en is gezocht naar historische waarnemingen van de soort om te bepalen hoe groot de kans is dat de ringslang langs het gehele traject aanwezig is.

Uit deze verdiepende inventarisatie blijkt dat aanwezigheid van de ringslang in alle deelgebieden is uitgesloten. Er zijn na 1952 geen waarnemingen van de ringslang geweest binnen 5 km van het traject. De kans is groot dat als de soort aanwezig is, er in die tijd wel minstens één waarneming is gedaan van de ringslang, aangezien er wandelpaden en tuinen langs het water aanwezig zijn en de paden veel gebruikt worden. Op basis van biotoop binnen enkele deelgebieden is de slang niet uit te sluiten, maar op basis van waarnemingen en verspreiding is aanwezigheid van de ringslang uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

Gebiedsbescherming

In 2023 kan geen gebruik meer worden gemaakt van de zogenoemde bouwvrijstelling van stikstof. De Raad van State heeft op 2 november 2022 besloten dat van deze vrijstelling geen gebruik meer gemaakt kan worden. Om het mogelijke effect inzichtelijk te maken is een AERIUS-berekening vereist. Bij een toename van stikstofdepositie op overbelaste natuurwaarden moet overwogen worden om aanpassingen te doen aan de uitvoering of een ecologische beoordeling uit te voeren, waarna een vergunningsaanvraag volgt.

Soortbescherming

De conclusies uit de in 2021 uitgevoerde quickscan zijn grotendeels nog relevant. Ook bij de toegevoegde open ontgraving gelden dezelfde conclusies, mits er geen bomen gekapt worden of watergangen worden gedempt. Alleen de conclusies betreffende de ringslang zijn niet meer van toepassing. Omdat negatief effect op ringslang is uitgesloten, is soortgericht onderzoek voor geen enkele soort nodig. De mitigerende maatregelen, die zijn omschreven in de quickscan, zijn wel relevant.

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Als de werkzaamheden na 1 januari 2024 plaatsvinden én sprake is van negatieve effecten op beschermde flora en fauna, is een vergunning onder de Omgevingswet vereist.